

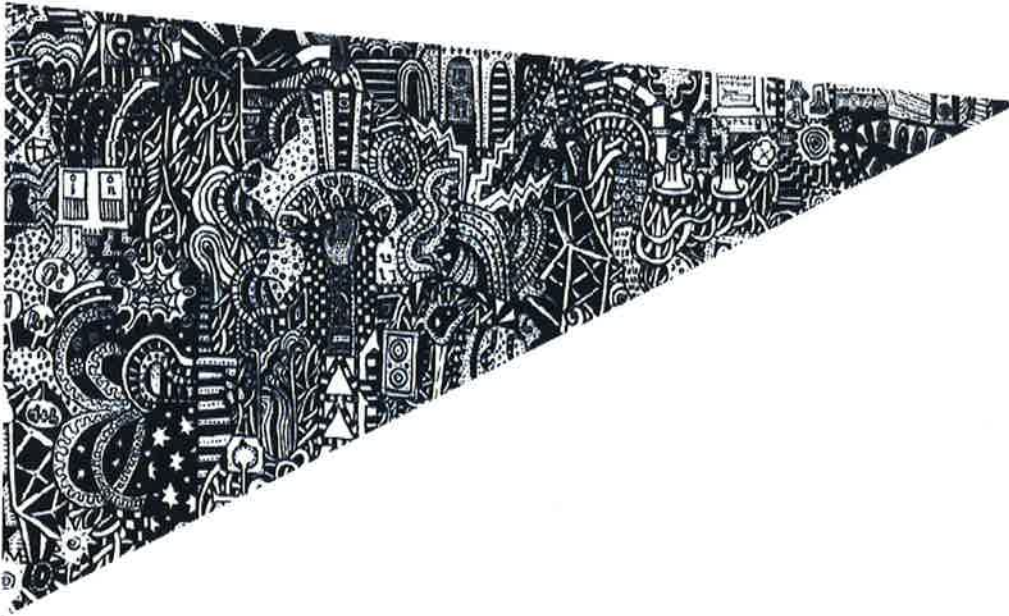
Building a better
working world

Revisionsrapport 2017
Genomförd på uppdrag av revisorerna

Stenungsunds kommunkontor	
Ank	2018 -04- 10 (1)
Dnr	0291/18
Titel	007

Stenungsunds kommun, kommunrevisionen

Granskning av bokslut 2017-12-31

Innehåll

1. Inledning	2
1.1. Måluppföljning.....	3
2. Kommentarer till resultaträkningen	7
2.1. Granskning av personalkostnader.....	7
3. Kommentarer till balansräkningen	7
3.1. Materiella anläggningstillgångar.....	7
3.2. Kundfordringar	8
3.3. Övriga fordringar.....	8
3.4. Exploateringsområden.....	8
3.5. Avsättning för pensioner	8
3.6. Avsättning för täckande av deponi	8
3.7. Semesterlöneskulden	9
3.8. Fordran på Migrationsverket	9
4. Upplýsningar i årsredovisningen	10
Bilaga 1	11

1. Inledning

Vi har granskat kommunens årsredovisnings resultat- och balansräkningar med nothänvisningar, kassaflödesanalyser, driftsredovisning och investeringsredovisning.

Revisionen har utförts enligt god revisionsred i kommunal verksamhet.

Kommunen följer inte Lag om kommunal redovisning kap 5 § 4, Pensionsutbetalningar. Kommunen redovisar 474,4 mnkr som avsättning i balansräkningen i stället för som en upplysning utanför balansräkningen. Kommunens redovisning av pensioner innebär också att årets resultat är 11,6 mnkr högre redovisat än om lagen följts. Eftersom felet är av betydande storlek bedömer vi att räkenskaperna inte ger en rättvisande bild.

Vår bedömning är att granskat material i övrigt överensstämmer med lagen om kommunal redovisning och god redovisningsred och att bokslutet och årsredovisningen i alla väsentliga delar är korrekt upprättat.

Efter utförd revision avseende räkenskapsåret 2017 lämnas härmed följande bokslutsrapport där de väsentligaste iakttagelserna för en bedömning av kommunens bokslut år 2017 kommenteras. I denna rapport sammanfattas våra mest väsentliga iakttagelser från granskningen i avvikelseform. Syftet med rapporten är att uppmärksamma förhållanden som bör åtgärdas samt att ge förslag till förbättringar. Baserat på de revisionsåtgärder som genomförts har inget framkommit som tyder på att det skulle föreligga väsentliga brister i kommunens interna kontroll. Observera att vår granskning av den interna kontrollen inte omfattat en fullständig genomgång i syfte att kartlägga alla tänkbara brister.

Rapporten har lästs av personalen på ekonomiavdelningen.

Granskningen har gjorts med utgångspunkt från det utkast till årsredovisning som erhållits den 9 mars 2018. I årsredovisningen redovisas ett resultat om 75,4 mnkr och ett eget kapital om 190,3 mnkr för kommunen. Motsvarande siffror för koncernen är 99,3 mnkr och 580,3 mnkr.

1.1. Måluppföljning

Från och med 2006 gäller för samtliga kommuner:

- att kommunfullmäktige skall fastställa mål för "god ekonomisk hushållning"
- att uppföljning av dessa mål skall göras i delårsrapport och årsredovisning
- att kommunens revisorer skall granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning skall styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål och verksamhetsmål. Det är endast av fullmäktige fastställda mål inom ramen för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Initialt är det kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen skall utvärdera uppfyllelsen av de mål kommunfullmäktige fastställt. Därefter skall revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Kommunfullmäktige i Stenungsund har i budget 2017 och strategisk plan 2017-2019 fastställt fyra finansiella mål och 10 verksamhetsmål (så kallade inriktningsmål). I budgeten anges att god ekonomisk hushållning uppnås genom att 70 % av de finansiella målen samt inriktningsmålen är uppfyllda eller delvis uppfyllda.

1.1.1. Avstämning av balanskravet

Det lagstadgade balanskravet innebär att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Avstämning av balanskravet skall göras i delårsrapport och årsredovisning. Vid avstämning av balanskravet får realisationsvinster inte medräknas.

Avstämning mot balanskravet:

Mkr	2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	75,4
Justering för realisationsvinster	-
Pensionsförpliktelser före 1998	-11,6
Positivt balansresultat	63,8

Kommunen uppfyller därmed balanskravet.

1.1.2. Finansiella mål

I budget 2017 har kommunfullmäktige antagit fyra finansiella mål. De redovisas nedan tillsammans med måluppfyllelsen enligt årsredovisning 2017.

- *Nettokostnadsandelen, inklusive finansnetto och hela pensionsskuldens förändring, ska inte överstiga 98 % i genomsnitt över rullande femårsperioder.*

Nettokostnadsandelen för 2017 uppgår till 94,9 %. Sett över den senaste femårsperioden så uppgår nettokostnadsandelen till 95,5 %. Målet bedöms därmed uppfyllt.

- *Självfinansieringsgraden av investeringarna, i skattefinansierad verksamhet, ska uppgå till minst 70 % sett över rullande femårsperioder.*

Självfinansieringsgraden för 2017 uppgår till 99,7 %. Sett över den senaste femårsperioden så uppgår självfinansieringsgraden till 80,3 %. Målet bedöms därmed uppfyllt.

- *Soliditet ska förbättras eller hållas oförändrad.*

Soliditeten uppgår till 10,9 % vid årets slut. Vid bokslutet 2016 uppgick den till 6,6 %. Målet bedöms därmed uppfyllt.

- *Kommunens skattesats ska vara oförändrad under mandatperioden.*

Kommunens skattesats har inte förändrats. Målet bedöms därmed uppfyllt

Sammanlagt gör kommunstyrelsen i årsredovisningen bedömningen att samtliga fyra finansiella mål har uppfyllts.

1.1.3. Verksamhetsmässiga mål

I årsredovisningen 2017 redovisas en sammanställning av måluppfyllelsen för samtliga inriktningsmål. Kommunfullmäktige antog 10 inriktningsmål i budget 2017. Kommunstyrelsen bedömer att tre mål har uppfyllts och att tre delvis uppfyllts. Fyra mål har inte uppfyllts.

I årsredovisningen redovisas måluppfyllelsen för samtliga inriktningsmål. Dessa beskrivs nedan.

- *Fler elever ska klara kunskapsmålen i grundskolan och därmed få behörighet till gymnasiet*

Antalet elever som når kunskapsmålen i alla ämnen är något färre än tidigare år. I flera ämnen är det också ett färre antal elever som klarar kraven i det specifika ämnet. Målet bedöms som ej uppfyllt.

- *Fler ungdomar ska fullfölja sin gymnasieutbildning*

Under 2017 har färre av kommunens gymnasieelever fullföljt sin gymnasieutbildning. Andelen elever som tar examen inom fyra år är 72 % (74 % 2016). Andelen elever på Nösnäsgymnasiet som tar examen har däremot ökat, från 69 % (2016) till 70 % (2017). Den genomsnittliga betygspoängen har ökat. Målet bedöms som delvis uppfyllt.

- *Andelen av befolkningen som får försörjningsstöd ska minska*

Andelen av befolkningen i Stenungsunds kommun som får försörjningsstöd har ökat från 2,5 % (2016) till 2,6 % (2017). Målet bedöms som ej uppfyllt.

- *Stenungsund ska förbättra sitt företagsklimat*

Kommunen har försämrat sin placering i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i Sveriges kommuner. Kommunen placerade sig på plats 61 av 290 kommuner (2016 placerade sig kommunen på plats 53). I en annan mätning som avser företagares bedömning av servicen i kommunens myndighetsutövning har kommunen förbättrat sitt resultat från 64 (2015) till 73 (2017)¹. Kommunen placerar sig också på plats 50 (2017) i jämförelse med plats 157 (2015). Målet bedöms som delvis uppfyllt.

- *Bostadsbeståndet ska öka med 140 bostäder per år över en femårsperiod*

De senaste tre åren har bostadsbeståndet ökat med över 100 bostäder per år. Under 2017 har 142 lägenheter färdigställts. Flera större bygglovsärenden kommer hanteras framöver samtidigt som det under de kommande två åren förväntas lämnas slutbesked för ett stort antal bostäder. Målet bedöms som uppfyllt.

- *Antalet olika vårdare som besöker en äldre person med hemtjänst under en 14-dagarsperiod ska bli färre*

Antalet olika vårdare som besöker en hemtjänsttagare under en 14-dagarsperiod under 2017 ligger på samma nivå som 2016 – 17 personer. Då tre av fem hemtjänstområden uppnår målet bedöms det som delvis uppfyllt.

- *Väntetiden för att få plats på ett äldreboende från ansökan till erbjudande om plats ska minska*

Väntetiden har ökat från 73 dagar (2016) till 84 dagar (2017). En förklaring är att ett antal personer flyttats från funktionshinderverksamheten till äldreboenden. Detta då det bättre tillgodoser deras behov och för att kunna avsluta externa placeringar. Målet bedöms som ej uppfyllt.

- *Barn och unga ska prioriteras i kulturverksamheten*

Under 2017 har antalet programaktiviteter inom fritid och kultur ökat från 307 (2016) till 415. Ett antal programaktiviteter har genomförts i samverkan med föreningar, studieförbund och skolorna. Målet bedöms som uppfyllt.

- *Stenungsunds kommun ska verka för en hållbar utveckling och därför minska sin påverkan på miljön och klimatet*

Energiförbrukningen har sjunkit från 201,5 kWh/m² (2016) till 199,4 kWh/m² (2017). Samtliga enskilda avlopp har inventerats och registrerats under året. Utläckeage av producerat dricksvatten befinner sig på samma nivå som 2016. Arbete med att ta fram en VA-plan har påbörjats. Andelen miljöbilsklassade fordon har ökat med 13 %.

¹ Mätningen benämns Insikt och är en del av Öppna jämförelser. 2016 gjordes ingen mätning.

Under året påbörjades mätning av produktions- och tallrikssvinn på kommunens förskolor och grundskolor. Målet bedöms som uppfyllt.

- *Integrationen av nyanlända ska vara effektiv*

I årsredovisningen beskrivs att 2/3 av de nyanlända som har fått uppehållstillstånd inte är självförsörjande inom två år. Samtliga personer har dock fått en bostad anvisad av kommunen. Målet bedöms som ej uppfyllt.

Med hänvisning till att 71 % av samtliga mål har bedömts helt eller delvis uppfyllda (samtliga finansiella mål samt 60 % av inriktningsmålen) konstaterar kommunstyrelsen i årsredovisningen att Stenungsunds kommun bedriver en verksamhet med god ekonomisk hushållning.

1.1.4. Bedömning av måluppfyllelse

Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 9 a §, granskat om resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Redovisningen av målen är överskådlig och ger en bild av den samlade måluppfyllelsen.

Kommunfullmäktige har i budget 2017 antagit en ny definition av god ekonomisk hushållning. Antalet verksamhetsmål som är kopplade till god ekonomisk hushållning har ökat från fyra föregående år till tio för 2017.

Vi bedömer, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen, att resultatet i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Vi delar kommunstyrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning uppnåtts.

2. Kommentarer till resultaträkningen

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontoanalyser, verifieringsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år och budget.

Kommunen redovisar ett resultat för år 2017 om 75,4 mnkr, vilket är 52 mnkr högre än budget. Avvikelsen mot budget förklaras till väsentlig del av tomtförsäljning (24,1 mnkr) och lägre kostnader än vad som budgeterats kommunövergripande. I årsredovisningen återfinns kommunens resultatanalys.

2.1. Granskning av personalkostnader

I vår plan för revisionen för 2017 var avsikten att granska personalkostnader genom en s.k registeranalys. En registeranalys innebär att vi läser in samtliga lönetransaktioner för att mer strukturerat analysera väsentliga poster och därmed kunna bedöma riktigheten och fullständigheten i kommunens lönekostnader. Då vi inte har haft möjlighet att erhålla tillförlitliga filer med lönetransaktioner har denna granskning inte kunnat genomföras på ett sådant sätt att vi kunnat säkerställa att informationen som vi analyserar är fullständig och riktig.

Orsakerna till att denna analys inte har kunnat genomföras beror bl a på att:

- bristfälliga instruktioner över hur data i filerna skall klassificeras bl a vad gäller skatteavdrag vilket innebär att avstämning inte kunnat ske mot skattedeclarationer. Denna kontroll är viktig för att säkerställa fullständighet i de erhållna lönefilerna,
- det förekommer att flera anställningsnummer är 0, enskilda anställda kan ha flera anställningsnummer och anställda kan ha samma anställningsnummer. Det innebär att vi inte kunnat säkerställa att informationen från analysen är korrekt.

För att kompensera för utebliven registeranalys har löner istället granskats via utökad stickprovsvis granskning av enskilda löner mot avtal och utbetalningar. Dessutom har analytisk granskning genomförts för att bedöma lön per anställd och redovisade sociala avgifter i förhållande till utbetald lön. Vår bedömning är att löner i allt väsentligt är rättvisande.

3. Kommentarer till balansräkningen

3.1. Materiella anläggningstillgångar

Vi har stickprovsvis granskat aktiveringar under året. Vi har även stickprovsgranskat pågående projekt.

Sedan räkenskapsåret 2014 gäller rekommendationen RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar. Enligt rekommendationen ska komponentavskrivning tillämpas när olika komponenter i en anläggningstillgång har väsentligt olika nyttjandeperioder. Kommunen har i bokslutet 2017 inte tillämpat komponentavskrivning. Avsteget upplyses om i årsredovisningen bland redovisningsprinciper. För nyanskaffningar kommer komponentavskrivningar ske från och med 2018 och omvärdering av äldre anläggningstillgångar kommer att göras 2019.

3.2. Kundfordringar

Kommunens hantering av osäkra kundfordringar sker genom samverkansbolaget SOLTAK. Kundfordringar äldre än tre månader redovisas som osäker fordran. Reserveringen har gjorts centralt under finansverksamheten och belastar resultatet med -8,9 mnkr (3,4 mnkr).

Kundfordringar uppgår i kommunen per balansdagen till 32,8 mnkr, vilket är 3,2 mnkr högre mot årsbokslutet 2016. Avvikelsen bedöms vara inom förväntan.

Vi har inte kunnat erhålla en kundreskontra i Excel efter byte av ekonomisystem. Vi rekommenderar kommunen att undersöka möjligheterna att få ut en kundreskontra i Excel.

3.3. Övriga fordringar

Kommunen har en fordran avseende gatukostnadsersättningar om 4,5 mnkr avseende förbättring av gator i Stora Höga södra industriområde. Fakturering har skett till berörda fastighetsägare i enlighet med en särskild gatukostnadsutredning i början av 2017. Ungefär hälften av fastighetsägarna har betalat medan övriga fastighetsägarna har bestridit fakturorna. Kommunens bedömning är att de har rätt att ta ut gatukostnadsersättning för de åtgärder som vidtagits och har för avsikt att driva in de kvarstående fordringarna. Kommunen har av denna anledning inte bedömt fordringarna som osäkra. Vi har inte anledning att göra en annan bedömning innan en rättslig prövning har skett.

3.4. Exploateringsområden

Exploateringsområden uppgår till ca 54,7 mnkr i årsbokslutet. Kommunens bedömning är att inget nedskrivningsbehov föreligger för dessa områden. Kommunen följer RKR 18 i allt väsentligt vid redovisning av exploatering.

3.5. Avsättning för pensioner

Pensionsskulden ska enligt den kommunala redovisningslagen redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att endast pensioner intjänade från 1998 ska skuldföras. Tidigare intjänade pensioner ska tas upp som ansvarsförbindelse och inte skuldredovisas i balansräkningen. Från och med 2011 redovisar kommunen hela pensionsförpliktelsen i balansräkningen. Denna hantering är därmed inte i linje med den kommunala redovisningslagen. Eftersom felet är av betydande storlek bedömer vi att räkenskaperna inte ger en rättvisande bild. Kommunen har i årsredovisningen upplyst om avsteget mot gällande lagstiftning men har inte lämnat upplysning om avstegets effekter på resultat- och balansräkning.

3.6. Avsättning för täckande av deponi

En ursprunglig avsättning om 4 mnkr gjordes år 2009 för att möta framtida kostnader för de avslutade deponierna Rinnela och Stripplekärr. Avsättningen avser provtagning och analys samt omhändertagande av lakvatten.

2016 gjordes en uppdatering av beräkningen och det resulterade i en ytterligare avsättning om ca 2,1 mnkr. Under året har 0,4 mnkr av avsättningen tagits i anspråk. Avsättningen för deponi uppgår till 4,1 mnkr per årsbokslutet, vilket är linje med kommunens prognos. Vår bedömning

är att kommunens beräkning synes rimlig beaktat den osäkerhet som råder vad gäller avsättningar för återställande.

3.7. Semesterlöneskulden

Kommunens löneadministration sköts från samverkansbolaget SOLTAK AB. Övergång till nytt HR/personalsystem, Personec, skedde 1 oktober 2016.

Kommunen semesterlöneskuld uppgår per balansdagen till 71,1 mnkr (68,3). Kommunen har under året gjort uppföljning av semesterlöneskulden månadsvis. Kommunens bedömning av semesterlöneskulden per balansdagen är att den är korrekt värderad. Vi har inte anledning att göra någon annan bedömning.

3.8. Fordran på Migrationsverket

Kommunen har i årsbokslutet en fordran på Migrationsverket om ca 7 mnkr (35,0 mnkr). Kommunen har i samband med bokslutsarbetet gått igenom återsökta kostnader för att säkerställa att fordran inte är för högt upptagen. Som stöd för sina antaganden har tidigare historik över återbetalning använts. Kommunen bedömer i dagsläget fordran på Migrationsverket som säker.

4. Upplysningar i årsredovisningen

I samband med vår granskning av årsredovisningen har vissa noteringar gjorts där upplysningar som krävs enligt lag eller rekommendation inte lämnats. Se bilaga 1 för en förteckning över noteringarna.

Göteborg den 12 mars 2018

Hans Gavin
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Bilaga 1

Följande noteringar avseende årsredovisningen har gjorts:

- Principer för värdering av tillgångar, avsättningar och skulder anges inte (LKR 6:12)
- Kompletterande information om antalet visstidsförordnanden och särskilda villkor som avviker från vad som är normalt och som kan leda till betydande ekonomiska konsekvenser saknas i not (RKR 2.1)
- Upplysning lämnas inte för varje slag av materiell anläggningstillgång avseende (RKR 11.2):
 - Redovisningsprincip som tillämpats vid beräkning av kostnader för återställande av den plats där en materiell anläggningstillgång varit installerad eller uppförd.

Hänvisningarna ovan i parantes är till Lagen om kommunal redovisning (LKR) samt rekommendationer från Rådet från kommunal redovisning (RKR).